

TEAMKRACHT TOOL VIDEOCOACHING

Met deze tool werk je aan

Praktijkdeprivatisering

Samenwerking

Doelstelling

In het praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek “Verbeelding” aan Arteveldehogeschool (Bracke et al, 2018) werd een methodiek rond video coaching uitgewerkt.

In een teamproces van video coaching ga je aan de slag met beeldmateriaal uit de eigen onderwijspraktijk en neem je samen de interacties met kinderen als focus. Meer kwaliteitsvolle begeleider-kind interacties zijn de ambitie, video coaching het middel en pedagogische reflectie onder collega's het antwoord.

Video coaching kan een motor zijn om

- de totale ontwikkeling en ervaringen van leerlingen te observeren
- de leerkracht-leerling interactie in beeld te brengen vanuit het perspectief van de kinderen
- leerkrachten te coachen met aandacht voor sterktes en groeikansen in de interactie met de leerlingen

Met de juiste reflectievragen achteraf leren jullie samen!

Met deze tool kies je een video coaching-duo, bepaal je samen je focus en stel je een concrete planning op.

A-KANT: ACTIE

Materiaal

Een toestel waarmee je filmopnames kan maken: bij voorkeur een smartphone die discreet kan opgesteld worden.

Ingrediënten van video coaching (bijlage 1)

Structuur video coachingsgesprek (bijlage 2)

Methodiek

Stap 1: Vorm je video coaching-duo

Twee collega's beslissen om samen aan video coaching te doen. Wat een leerkans!

Eén collega wil graag gecoacht worden en maakt filmopnames van momenten in de klas. De andere collega coacht en bekijkt samen met hem of haar de beelden.

Stap 2: Bepaal je focus

Welke klasmomenten wil je graag samen onder de loep nemen? Waar zie je een leerkans door de interacties en leerlingen op dat moment te observeren?

Bepaal welke opnames je wil maken en samen bespreken om samen te leren.

Stap 3: Stel een tijdspad op

Je spreekt samen af hoe de video coaching concreet vorm kan krijgen. Meer info hierover vind je via:

<https://www.arteveldehogeschool.be/verbeelding/hoef/>

Een video coachingsgesprek of terugkijkgesprek heeft nood aan een grondige voorbereiding.

Wat tijd plannen tussen de opname van de videobeelden en de coaching is belangrijk voor zowel de video coach als voor de deelnemer. De video coach heeft tijd en ruimte nodig om een eerste algemeen beeld te hebben van de gefilmde situatie en enkele mooie passages te selecteren waarin de deelnemer in zijn kracht staat.

Daarnaast is wat tijd tussenin ook belangrijk voor de deelnemers. De opnames zijn immers momenten die je ook niet onberoerd laten. Zo kan je in tussentijd ook wat emotioneel afstand nemen van de beelden.

Door na een tijdje terug te kijken, zit je niet meer in het moment van de opname zelf. Jullie kunnen met iets meer neutrale emotie naar de beelden kijken. Dit kan handig zijn voor een kwaliteitsvol terugkijkgesprek en een open houding naar mogelijke leerdoelen (Bracke et al, 2018).

Stap 4: Ga van start

Nu ben je klaar om te starten: je maakt opnames en plant coachingsgesprekken in met je collega.

In principe is er geen bepaling omtrent het aantal sessies, noch in minimum noch in maximum. Het is aan te raden om minstens twee opnames en dus ook twee coachingsgesprekken te plannen met dezelfde collega.

Bij de eerste opname en het eerste gesprek spelen er misschien een paar 'menselijke' factoren mee zoals stress (hoe zal ik overkomen op beeld?), te veel in de camera willen kijken (waar is die camera nu?), geconfronteerd zijn met jezelf op beeld (amaai, wat een stem of waarom loop ik zo?), te weinig gericht zijn op de kinderen en te veel op jezelf bij het kijken en bespreken van de beelden etc.

Deze 'storende' factoren ebben weg naarmate het traject loopt. We kunnen dus in feite de eerste opname en het eerste coachingsgesprek zien als een soort van voorbereiding voor de volgende opnames en gesprekken (Bracke et al, 2018).

Tijdens de nabespreking volg je de structuur van het videocoachingsgesprek (zie bijlage 2).

Stap 5: Vastleggen wat je samen geleerd hebt

Via de reflectie na het videocoachingstraject, leg je vast wat je samen geleerd hebt. Misschien kregen jullie beiden nieuwe inzichten? Misschien zie je kansen tot samenwerking met elkaar of met andere collega's? Ga met je nieuwe inzichten en ideeën aan de slag...

Bronnen

Bracke, G., Hostyn, I., Steverlynck, A., & Verschaeve, S. (2018). VerBEELDing. Interactie in beeld, interactie in gesprek. [website] Gent: Arteveldehogeschool.

Bracke, G., Hostyn, I., Steverlynck, A., & Verschaeve, S. (2018). Een nieuw paar ogen. Pakket videocoaching: handleiding en prentenboek. Uitgeverij Politeia.

Verschaeve, S., De Mets, J. (2020) Van wazig naar scherp. Videocoaching als motor voor kwaliteitsvolle interacties, maximale groeikansen en meer inclusie. Gent: Arteveldehogeschool en Steunpunt Diversiteit en Leren, UGent. Output van het Erasmus+-project TRACKS.

Meer weten?

Meer info over videocoaching vind je via deze website: <https://www.arteveldehogeschool.be/videocoaching/>

In deze publicatie in Politeia vind je alles over de toepassing van videocoaching in onderwijs: <https://politeia.be/nl/publicaties/246726-een+nieuw+paar+ogen>

In het TRACKS Erasmus project wordt gefocust op groepsgesprekken in opvang en onderwijs adhv videocoaching, gelinkt aan focus op diversiteit en inclusie. Deze handleiding is gratis ter beschikking via: https://www.arteveldehogeschool.be/verbeelding/file/repository/Van_wazig_naar_scherp_online_pdf.pdf

B-KANT: BLIK TERUG

Reflectievragen op het niveau van teamleren

- Hoe is de actie verlopen?
- Wat hebben wij samen geleerd?
- Hoe zijn we gegroeid als team?
- Hoe kan teamleren anders aangepakt worden in onze school?

Reflectievragen op individueel niveau

- Wat leerde IK uit deze tool?
- Op welke manier heeft deze tool bijgedragen aan mijn persoonlijke professionalisering?
- Wat heb ik als persoon uit deze tool gehaald?
- Wat zegt dit over mijn individuele ontwikkeling (talenten en groeinoden)?
- Wat is mijn rol in het groter geheel van teamleren?

Reflectievragen op schoolniveau

- Wat nemen we mee naar onze schoolwerking?
- Hoe was deze tool een middel om de doelstellingen die we als school voorop stellen te bereiken?
- Hoe droeg deze tool ertoe bij dat de onderwijskwaliteit van onze school beter werd, indien niet wat maakt dat het niet zo is en hoe kunnen we aanpassingen doen?

BIJLAGE

Bijlage 1: Ingrediënten van videocoaching

VerBEELDing

**Interactie in beeld, interactie in gesprek.
Beelden als motor voor groei in interactie met jonge kinderen.**

INGREDIËNTEN VOOR VIDEOCOACHING MET FOCUS OP INTERACTIE

- ✓ Informeer alle betrokkenen vooraf over het waarom en de hoe van videocoaching. Een veilige leeromgeving is een must!
- ✓ Een evenwaardige relatie met nieuwsgierigheid staat voorop! (geen evaluatie)
- ✓ Maak korte video-opnames: 10 minuten is de richtlijn.
- ✓ De betrokken begeleider blijft eigenaar van de beelden die dienen voor intern gebruik.
- ✓ Start in het terugkijkgesprek van het Klein Kijken naar Kinderen (KKK). Freezen is de boodschap!
- ✓ Zoek initiatieven van kinderen en benoem die met een kijkkader dat vertrekt vanuit het perspectief van kinderen in de interactie.
- ✓ Vanuit het kijken naar de kinderen wordt daarna de vertaling gemaakt naar het Klein Kijken naar Jezelf als professional (KKK → KKJ).
- ✓ Door klein te kijken naar de interactie met jonge kinderen is er meer bewustzijn omtrent de kwaliteit van de interactie. Vanuit deze analyse kunnen doelen worden geformuleerd in functie van groei.
- ✓ In het terugkijkgesprek neem je als videocoach dezelfde houding aan als diegene die je verwacht van de professional naar de kinderen (bijv. het initiatief van de begeleider staat voorop in de bespreking).
- ✓ Herhaal het proces van beelden maken en beelden bespreken een aantal keer: minimum 2 keer, idealiter 3 keer.
- ✓ Organiseer een afsluitend gesprek met de betrokkenen: zo wordt de impact duidelijk en versterkend.

Bijlage 2: Structuur videocoachingsgesprek

Structuur videocoachingsgesprek

Jij en ik

A) Terugblik opname

Hoe waren de opnames voor jou? Hoe voelde je je? Waaraan dacht je? ...

B) Hier, samen

Hoe is het voor jou om hier samen te zitten? Welke verwachtingen heb je? ...

Wij en het beeld

1. Samen kijken

We bekijken samen (een deel van) de beelden.

2. Focus op de kinderen – signalen herkennen en benoemen

De pedagogisch professional heeft het eerste woord!

Initiatieven van de kinderen kunnen herkennen. *Wat zie je? Wat zie je bij de kinderen? FOCUS op de kinderen houden is hier belangrijk. Welke signalen zie je?*

Methode: Klein kijken naar kinderen + freeze!

3. Signalen linken aan kwaliteitsvolle interactie

Bekijk het gekozen fragment stap voor stap en analyseer samen!

Welke initiatieven zie je bij de kinderen? Welke gedragingen/noden zie je bij de kinderen? Hoe kan je die linken aan kwaliteitsvolle interactie? (KUKWUZER kwaliteitsvolle interactie).

4. Van Klein Kijken naar Kinderen naar Klein Kijken naar Jezelf

Gericht kijken!

Hoe ontvangt de pedagogisch professional deze initiatieven, signalen, noden? Wat wordt er ingezet? Wat doet de pedagogisch professional? Wat is het effect op het kind?

5. Groeidoel bepalen en concretiseren

Samen bespreken!

Versterken: *Welke initiatieven, signalen van de kinderen vragen niet meer ondersteuning? Welke interacties lopen goed? Waarom lopen ze goed? Wat wordt er ingezet door pedagogisch professional? Welk talent moet geborgen worden?*

Uitdagen: *Welke initiatieven/gebeurtenissen/interacties vragen meer ondersteuning? Waarom? Wat kan de pedagogisch professional inzetten? Wat zou het effect bij de kinderen kunnen zijn?*

Jij en ik

C) Terugblik gesprek

Hoe was het gesprek voor jou? Waaraan dacht je? Wat neem je mee? ...

D) Vooruitblik opname

Wat zetten we op beeld de volgende keer? Waar & wanneer? ...

